

Prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

RECENZJA

Dotycząca oceny osiągnięć i aktywności naukowej Pani dr Anety Łyżwy sporządzona według wymogów określonych w art. 16 ustawy z 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.), z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165) - przygotowana dla celów postępowania habilitacyjnego.

W związku z powołaniem mnie przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w skład komisji habilitacyjnej w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w charakterze recenzenta, poniżej przedkładam ocenę osiągnięć w zakresie działalności naukowo-badawczej i organizacyjnej (w tym współpracy z instytucjami i organizacjami naukowymi), a także ocenę dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego dr Anety Łyżwy, co do spełnienia przez Habilitanta wymagań określonych w wymienionych powyżej aktach normatywnych.

Dr Aneta Łyżwa w latach 1995-2000 studiowała w systemie stacjonarnym na kierunku prawo Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, które to studia ukończyła z oceną dyplomową bardzo dobrą, uzyskując tytuł zawodowy magistra prawa. Pracę magisterską pt. „*Postępowanie w sprawie praktyk monopolistycznych*” - napisała pod kierunkiem ks. dr. hab. Sławomira Fundowicza z Katedry Prawa Administracyjnego.

W latach 2007-2011 Habilitantka odbyła w systemie stacjonarnym czteroletnie studia doktoranckie w zakresie nauk prawnych – prawo na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa został Habilitantce nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z 19 lutego 2013 r., na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Postępowanie dowodowe prowadzone przez Policję w sprawach o wykroczenia*”. Promotorem rozprawy doktorskiej był ks. prof. dr hab. Artur Mezglewski z Katedry Prawa Wykroczeń i Postępowania Dyscyplinarnych KUL JP II.

Warto również dodać, że dr Aneta Łyżwa odbyła szereg specjalistycznych szkoleń zawodowych w ramach służby w Policji, którą pełniła w latach 2003-2018. Do najistotniejszych spośród nich należy zaliczyć:

- szkolenie zawodowe ogólnopolicyjne w Szkole Policji w Pile odbyte w systemie stacjonarnym w okresie od 4 sierpnia 2003 r. do 18 listopada 2003 r.;

- szkolenie zawodowe profilowane o specjalności operacyjno-dochodzeniowej w Szkole Policji w Pile odbyte w systemie stacjonarnym w okresie od 19 listopada 2003 r. do 8 marca 2004 r.;
- szkolenie zawodowe specjalistyczne dla policjantów służby kryminalnej o specjalności dochodzeniowo-śledczej w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbyte w systemie eksternistycznym w okresie od 4 lipca 2005 r. do 30 września 2005 r.;
- szkolenie oficerskie dla absolwentów szkół wyższych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, odbyte w systemie stacjonarnym w okresie od 1 marca 2010 r. do 30 sierpnia 2010 r., zakończone pozytywnie złożonym egzaminem oficerskim.

I. Osiągnięcia naukowo-badawcze

Przejawem osiągnięć naukowo-badawczych Habilitantki jest wartościowa merytorycznie działalność naukowa po uzyskaniu przez nią stopnia doktora. Wynikiem tej działalności są następujące publikacje w języku polskim, angielskim i ukraińskim:

1. A. Łyżwa, Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej „Kodeks postępowania karnego Ukrainy 2012 r.: Aspekty karnoprawne i proceduralne”, Lwów (Ukraina), 19-20 wrzesień 2013 r., Przegląd Policyjny nr 1, 2014 r., ISSN 0867-5708; s. 202-204.
2. M. Zubańska, A. Łyżwa, B. Guziński, Characteristics of Polish Illegal Synthetic Drug Laboratories versus Difficult Trial Evidence, (w:) Proceedings Forensic Sciences and Criminalistics Research (FSCR 2014), Singapore 2014, ISSN: 2382-5642, s. 76-80.
3. A. Łyżwa, M. Tokarski, Wybrane dyrektywy procesu karnego w kształcie od 1 lipca 2015 r., Przegląd Policyjny nr 3, 2015 r., wyd. WSPol w Szczytnie, 2016 r., ISSN 0867-5708, s. 53-66.
4. A. Łyżwa, B. Guziński, poster Criminal law aspects of dealing with the so-called difficult material in the Polish legal system”, Proceedings, november 2015, Singapore, ISSN: 2345-7996, s. 24.
5. M. Zubańska, A. Łyżwa, B. Guziński, Charakterystyka nielegalnych laboratoriów narkotyków syntetycznych a „trudne” dowody procesowe, (w:) J. Wójcikiewicz i V. Kwiatkowska - Wójcikiewicz (red.), Paradygmaty Kryminalistyki, wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2016 r., ISBN 978-83-223-4076-8, ISBN 978-83233-9387 (e-book), s. 280-293.
6. A. Łyżwa, Postępowanie z „trudnymi” dowodami rzeczowymi - ujęcie prawne, (w:) E. Gruza, T. Tomaszewski, M. Goca (red.), Problemy współczesnej kryminalistyki, tom XX, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2016, ISSN 1643-2207, s. 187-198.
7. A. Łyżwa, poster „The proceedings in the field security, transport, storage and final disposal of hazardous evidence process in Polish Law”, Montreal, 16-20 May, 2016.
8. A. Łyżwa, (w:) S. Wrzosek, A. Haładyj, M. Domagała (red.), Leksykon Administratywisty, wyd. Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu, Radom 2013,

ISBN 978-83-62491-19-3, przy czym wkład Habilitantki polegał na samodzielnym opracowaniu **jedenastu tez** z dziedziny materialnego i procesowego prawa wykroczeń:

- kary za wykroczenia, s. 135-136;
- okoliczności wyłączające bezprawność wykroczenia, s. 207;
- postępowania mandatowe, s. 298-300;
- postępowania nakazowe w sprawach o wykroczenie, s. 301;
- prawo wykroczeń, s. 337;
- strona przedmiotowa wykroczenia, s. 449;
- strona podmiotowa wykroczenia, s. 450;
- środki karne w kodeksie wykroczeń, s. 461-463;
- środki odwoławcze w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, s. 463-464;
- wykroczenie, s. 531-532;
- źródła prawa wykroczeń, s. 581.

9. A. Łyżwa, Wartość dowodowa opinii prywatnej w świetle uregulowań polskiego Kodeksu postępowania karnego oraz Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, (w:) KpnMmanbHO- npo^cyanbHHH KogeKC YKparnn 2012, KpnMrnanbHO- npaBOBi Ta npo^cyanbHi acneKTH, Uniwersytet Spraw Wewnętrznych we Lwowie, Lwów 2013, UDK 343.1 (477)(063), WWK 67.9.10(4Ukr)410.2, s. 261-265.

10. A. Łyżwa, Nadzór Policji nad strażami gminnymi (miejskimi), (w:) A. Mezglewski (red.), Straż Gminna jako organ kontroli ruchu drogowego, wyd. KUL, Lublin 2014, ISBN 978-83-7702-881-0, s. 123-133.

11. Ł. Czebotar, Z. Gądzik, A. Łyżwa, A. Michałek, A. Świerczewska- Gąsiorowska, M. Tokarski, Komentarz Ustawa o Policji, wyd. Wolters Kluwer SA, Warszawa 2015, ISBN 978-83-264-8228-1. Komentarz jest również zamieszczony w bazie Internetowy System Informacji Prawnej LEX.

W ramach wskazanego w pkt.11 opracowania Habilitantka była współautorką komentarza do **pięciu** rozdziałów. Jej ogólny wkład w tym obszarze jest oszacowany na 90% i polegał na samodzielnym opracowaniu komentarzy do **siedemdziesięciu czterech artykułów** niżej wymienionych rozdziałów ustawy:

- roz. 3. Zakres uprawnień Policji;
- roz. 3a. Bandera i znaki rozpoznawcze;
- roz. 6. Korpusy i stopnie policyjne;
- roz. 7. Obowiązki i prawa policjanta;
- roz. 9. Uposażenie i inne świadczenia pieniężne policjantów.

12. A. Łyżwa, M. Tokarski, Udział Policji w systemie ratownictwa cywilnego, (w:) J. Kleszczyński, J. Smereka, B. Zysiak-Christ (red.), Systemy ratownicze w Polsce a bezpieczeństwo cywilne i wojskowe, tom 2, Wyd. I, Wrocławskie Wydawnictwo Naukowe Atla 2, Wrocław 2016, ISBN 978-83-65071-19-4, s. 83-99.

13. A. Łyżwa, M. Tokarski, Współpraca służb w przypadku katastrofy lotniczej lub kolejowej z art. 173 k.k. - studium przypadków, (w:) J. Smereka, B. Zysiak - Christ (red.), Systemy ratownicze w Polsce, a bezpieczeństwo cywilne i wojskowe, tom. 3, Wyd. Ad Verbum Wrocław 2017, ISBN 978-83-947812-0-0, s. 187-202.
14. A. Łyżwa, M. Tokarski, Sytuacja prawna pokrzywdzonego/poszkodowanego w wyniku zaistnienia katastrofy w komunikacji, (w:) T. Kaczmarek, M. Filipowska - Tuthill, J. Żylińska (red.), Ochrona prawna pokrzywdzonego, Wyd. Wyższa Szkoła Prawa im. Heleny Chodkowskiej we Wrocławiu, Wrocław 2017, ISBN 978-83944504-4-1, s. 135-150.
15. A. Łyżwa, R. Łyżwa, Przeprowadzenie prania paliwa, (w:) W. Pływaczewski, B. Gadecki (red.), Taktyczno-techniczne aspekty przeciwdziałania przestępczości, wyd. Difin, Warszawa 2018, ISBN: 978-83-8085-620-2, s. 113-123.
16. A. Łyżwa, Handel ludźmi i przestępstwa towarzyszące, (w:) red. M. Fałdowski, Z. Mikołajczyk, M. Zubańska, Systemowe ujęcie bezpieczeństwa wewnętrznego tom 2. Zagadnienia praktyki policyjnej, wyd. WSPol w Szczytnie 2019, ISBN 978-83-7462-658-3, e-ISBN 978-83-7462-659-0, s. 439-458.
17. A. Łyżwa, Handel ludźmi. Studium prawno-kryminologiczne, wyd. Studio Wydawnicze Jografika, Olsztyn 2019, ISBN 978-83-940578-6-2, 469 stron.
18. A. Łyżwa, Postępowanie ze śladami kryminalistycznymi w procesie dowodowym – głos judykatury, Civitas et Lex, 2019 r., Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, ISSN 2392-0300, s. 67-78.
19. A. Łyżwa, Handel ludźmi do pracy przymusowej. Współczesne trendy i zagrożenia, Uniwersyteckie Zeszyty Naukowe, wyd. Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Bezpieczeństwa Życia we Lwowie (artykuł w języku ukraińskim) - w druku .
20. B. Gadecki, M. Banaś-Grabel, A. Łyżwa, R. Łyżwa, J. Karnat (red.), Komentarz do Ustawy Kodeks karny, Wydawnictwo C.H. Beck. Wkład Habilitantki stanowi autorstwo rozdziału XXIII (komentarz do art.: 189, 189a, 190, 190a, 191, 191a, 192, 193) oraz współautorstwo rozdziału XXIX (samodzielne opracowanie komentarzy do art.: 230, 230a, 231, 231a, 231b) – w druku.

Zdecydowana większość wyżej wskazanych pozycji została opublikowana w wydawnictwach o zasięgu ogólnokrajowym, a kilka międzynarodowym. Rzeczony dorobek naukowy obejmuje szerokie spektrum zagadnień związanych z dyscypliną nauk prawnych, pośród których kluczową część zajmuje problematyka karnoprawna, związana głównie z karnym postępowaniem dowodowym, ale też materialnym i procesowym prawem wykroczeń, a ponadto zagadnienie realizacji zadań ustawowych

przez Policji w ramach zwalczania przestępczości – co do zasady zaprezentowane w ujęciu kryminologicznym.

Dorobek naukowy w ramach udziału w projektach naukowych i zadaniu badawczym

Dr Aneta Łyżwa wykazała się istotną aktywnością naukową jako wykonawca w dwóch krajowych projektach naukowych, a ponadto jako kierownik naukowego zadania badawczego. Tym samym:

1. W okresach od 15 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2014 oraz od 1 marca 2015 r. do 22 grudnia 2016 r., była wykonawcą w projekcie naukowym pn. „Teleinformatyczny moduł kryminalistyczny wspomagający ujawnianie śladów linii papilarnych na trudnych powierzchniach chłonnych i niechłonnych”, nr DOBR-BIO4/044/13011/2013 (2014-2016), wyłonionym w konkursie nr 4/2013 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Projekt realizowany był w konsorcjum naukowym zawartym pomiędzy Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie, Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji i ENIGMA Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. Celem głównym przedmiotowego przedsięwzięcia było opracowanie i wdrożenie do praktyki śledczej specjalistycznego teleinformatycznego modułu kryminalistycznego stanowiącego kompendium praktycznej wiedzy kryminalistycznej z zakresu chemicznych metod ujawniania śladów linii papilarnych na nietypowych powierzchniach chłonnych i niechłonnych. Habilitantka opracowała dla potrzeb tegoż modułu, na obecnym etapie stanowiącego **demonstrator technologii (VIII poziom gotowości), wkład z zakresu prawa.** Ponadto dr Aneta Łyżwa jest autorką niepublikowanych opracowań naukowych, ujętych w sprawozdaniu końcowym z realizacji rzeczzonego projektu, dotyczących następujących zagadnień:

- znaczenia orzecznictwa sądowego w zakresie kształtowania prawidłowych reguł postępowania z wykrywaniem, ujawnianiem i zabezpieczaniem śladów kryminalistycznych oraz ich procesowego wykorzystania w postępowaniu dowodowym;
- karno-procesowych aspektów pobierania materiału porównawczego od oskarżonego (podejrzanego) lub osoby podejrzanej do badań daktyloskopijnych;
- procesowego ujawniania i zabezpieczania śladów daktyloskopijnych podczas oględzin miejsca zdarzenia;
- roli i znaczenia specjalisty w oględzinach i zabezpieczaniu śladów daktyloskopijnych;
- ewidencjonowania i przechowywania śladów kryminalistycznych w świetle zarządzenia nr 25 Komendanta Głównego Policji w sprawie niektórych form organizacji i ewidencji czynności dochodzeniowo-śledczych Policji oraz przechowywania przez Policję dowodów rzeczowych uzyskanych w postępowaniu karnym;
- procesowych aspektów ujawniania i zabezpieczania śladów daktyloskopijnych podczas wizji lokalnej i przesłuchania odtwórczego.

2. W okresie od 15 stycznia 2014 r. do 19 grudnia 2016 r., Habilitantka była wykonawcą w projekcie pn. „Infrastruktura i urządzenia oraz procedury techniczno-prawne związane z zabezpieczeniem i przechowywaniem tzw. trudnych dowodów procesowych”, nr DOBR-BIO4/068/13187/2013 (20014-2016), wyłonionym w konkursie nr 4/2013 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Głównym celem przedmiotowego projektu było stworzenie lub przystosowanie infrastruktury, urządzeń oraz procedur technicznych i prawnych w celu zabezpieczenia, przechowywania i utylizacji tzw. trudnych dowodów procesowych. Rola dr Anety Łyżwy we wskazanym projekcie polegała głównie na wspólnym opracowaniu, w ramach pięcioosobowego zespołu prawników z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie oraz Uniwersytetu w Białymstoku, projektu kompleksowych procedur prawnych służących prawidłowemu postępowaniu w procesie karnym z dowodami, o których mowa. W ramach tego zadania Habilitantka wykonała samodzielnie między innymi następujące zadania naukowe:

- przeprowadziła badania dogmatyczne w obszarze prawa karnego materialnego i procesowego, wybranych zagadnień prawa administracyjnego, a także przepisów tzw. resortowego prawa policyjnego, regulujących problematykę postępowania z przedmiotami i substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia i życia;
- sformułowała wybrane wnioski legislacyjne zmierzające do nowelizacji odpowiednich aktów prawnych rangi ustawowej i podustawowej;
- sporządziła pisemne niepublikowane opracowanie ukazujące stan prawny w wybranych państwach europejskich w zakresie przechowywania, niszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji niebezpiecznych;
- stworzyła projekty wybranych aktów prawnych dotyczących zabezpieczania, przechowywania oraz niszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji niebezpiecznych dla życia i zdrowia.

Warto też nadmienić, że po zakończeniu realizacji wszystkich etapów prac w ramach wskazanego projektu, wraz z jego kierownikiem merytorycznym, kierownikiem operacyjnym oraz przedstawicielem jednego z konsorcjantów, Habilitantka brała udział w końcowym odbiorze prac wykonanych w ramach projektu, reprezentując zespół wszystkich prawników przed komisją ekspertów z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Pełniła też rolę merytorycznego koordynatora prac po zakończeniu realizacji przedmiotowego projektu, w związku z odejściem na zaopatrzenie emerytalne jego dotychczasowego kierownika.

3. Ponadto w latach 2015-2018 dr Aneta Łyżwa była kierownikiem zadania badawczego pn. „Grupy robocze w procesie wykrywania i zwalczania wybranych kategorii przestępstw”, kod IBnPKiT-1/2015/P/AŁ, na utrzymanie potencjału badawczego Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie. Zadanie to zostało w całości sfinansowane z dotacji na finansowanie działalności statutowej otrzymanej przez WSPol z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Poza koordynacją prac naukowych w ramach rzeczonożego zadania badawczego, Habilitantka przeprowadziła

obszerne badania empiryczne w postaci analizy akt spraw karnych przeprowadzonych w kierunku przestępstw z art. 173 k.k. oraz 177 k.k. - łącznie piętnastu spraw dotyczących katastrof i wypadków w ruchu lądowym (drogowym i kolejowym) oraz powietrznym.

Opracowanie naukowe wykonane na zamówienie

Habilitantka jest współautorką niepublikowanego opracowania naukowo-szkoleniowego pt. „Nowelizacja ustawy Kodeks postępowania karnego - wybrane zagadnienia” (A. Łyżwa, M. Tokarski), składającego się z pięciu obszernych modułów tematycznych, stanowiącego komentarz dotyczący najistotniejszych zmian w ustawie Kodeks postępowania karnego wprowadzonych nowelą z 2013 r. Opracowanie to zostało przygotowane na podstawie umowy o dzieło zawartej z Centrum Edukacji Zawodowej Resortu Finansów Rzeczypospolitej Polskiej (data odbioru dzieła - 08.05.2015 r.) i zamieszczone na platformie szkoleniowej „Atena 2” Ministerstwa Finansów. Adresatami opracowania byli funkcjonariusze Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów (grupa adresatów - 1400 osób).

Konferencje ogólnokrajowe i międzynarodowe oraz seminaria

Dr Aneta Łyżwa uczestniczyła czynnie w ogólnokrajowych i międzynarodowych, w tym zagranicznych, konferencjach, seminariach i sympozjach tematycznych. Po dacie uzyskania stopnia doktora wygłosiła referaty w ramach niżej wymienionych przedsięwzięć naukowych:

1. 19-20.09.2013, Lwów, międzynarodowa konferencja naukowa nt. „Kodeks Postępowania Karnego Ukrainy 2012 r. aspekty kryminalno-prawne”, zorganizowana przez Lwowski Państwowy Uniwersytet Spraw Wewnętrznych na Ukrainie, Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie Koordynatora Projektów OBWE na Ukrainie oraz Zachodnie Regionalne Centrum Naukowe NAPrN Ukrainy. Wystąpienie nt. „Wartość dowodowa opinii prywatnej w świetle uregulowań polskiego Kodeksu postępowania karnego oraz Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia”.

2. 11.2014, Singapore, international conference „Member of global science and technology forum”, zorganizowana przez Global Science and Technology Forum (GSTF) oraz Forensic Science Criminalistic Research (FSCR). Autorzy wystąpienia - Aneta Łyżwa, Bogdan Guziński, temat - “Characteristics of Polish illegal synthetic drug laboratories versus difficult trial evidence”.

3. 23-24.11.2015, Singapore, international conference Annual International Conference on Forensic Sciences and Criminalistics Research (FSCR 2015), zorganizowana przez Global Science and Technology Forum (GSTF) oraz Forensic Science Criminalistic Research (FSCR) . Autorzy wystąpienia - Aneta Łyżwa, Bogdan Guziński, temat - „Criminal Law Aspects of Dealing with SO-Called Difficult Material Evidence in the Polish Legal System”.

4. 16-20.05.2016, Canada, Montreal „60-th Annual Conference of the Canadian Society of Forensic Science”, zorganizowana przez Canadian Society of Forensic Science. Udział w sesji wystawców z posterem nt. “The proceedings in the field security, transport, storage and final disposal of hazardous evidence process in Polish Law”.

5. 12.09.2016, Warszawa, konferencja pn. „Zarządzanie kryzysowe komunikacja i kooperacja służb”, zorganizowana przez SuccessPoint sp. z o.o. w Warszawie. Wystąpienie nt. „Zadania Policji w przypadku wystąpienia katastrofy”.

6. 28-29.09.2016, Warszawa, konferencja międzynarodowa pn. „IX Zjazd Katedr Kryminalistyki” zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne Uniwersytetu Warszawskiego, Litewskie Towarzystwo Kryminalistyczne Centrum Ekspertyzy Sądowej Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Litewskiej. Wystąpienie nt. „Postępowanie z trudnymi dowodami procesowymi – ujęcie prawne”.

7. 22.11.2016, Wrocław, 5th Annual International Scientific Conference “The Forensic Process and Participation of Victims in Criminal Proceedings” zorganizowana przez Wyższą Szkołę Prawa im. Heleny Chodkowskiej we Wrocławiu, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu I Wyższą Szkołę Administracji i Biznesu w Gdyni. Wystąpienie nt. “The legal situation of the victim as a results of the occurrence of the disaster of art. 173 k.k.”

8. 3.10.2018 r., Ełk, Konferencja pn. „Niepodległość i suwerenność, IV polsko-włoska konferencja naukowa” zorganizowana przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie Filię w Ełku. Wystąpienie nt. „Zbrojne wystąpienia mniejszości narodowych na Kresach Wschodnich przeciwko II RP podczas kampanii wrześniowej. Ujęcie historyczne i prawne”.

10. 31.05.-01.06.2017, Szczytno, seminarium naukowe pn. „Badania statutowe w naukach o bezpieczeństwie” , organizator Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Wystąpienie nt. „Zwalczanie przestępstw z art. 163 k.k. i art. 173 k.k.”.

11. 6-10.10.2014, Międzyzdroje, organizator Biuro Służby Kryminalnej Komendy Głównej Policji, seminarium pn. „IV Seminarium Szkoleniowe, poświęcone zagadnieniom związanym z ujawnianiem i identyfikacją mienia podlegającego zabezpieczeniu w postępowaniu karnym lub karno-skarbowym”. Wystąpienie nt. „Instytucja zabezpieczenia majątkowego w świetle nowelizacji procedury karnej wprowadzonej ustawą z dnia 27 września 2013 r.”

Ponadto Habilitantka była członkiem komitetów naukowych, komitetów organizacyjnych, jak również moderatorem paneli tematycznych, niżej wymienionych międzynarodowych i krajowych konferencji oraz seminariów naukowych:

1. 17-18.11.2014 r., Szczytno, warsztaty naukowo-praktyczne pn. „Przeciwdziałanie przestępczości ekonomicznej ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości skierowanej przeciwko rozliczeniom podatku od wartości dodanej”, zorganizowane przez Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie – członek komitetu organizacyjnego.

2. 9-10.11.2015 r., Szczytno, międzynarodowe seminarium naukowe pn. „Współpraca organów ścigania i innych instytucji państwowych w zakresie ochrony interesów ekonomicznych i finansowych RP i UE w związku z obrotem paliwami ciekłymi” - organizator główny przedsięwzięcia IBnPKiT WBW WSPol – członek komitetu organizacyjnego (główny współorganizator) i członek komitetu naukowego.

3. 28-29.11.2016 r., Szczytno, międzynarodowe seminarium naukowe pn. „Współpraca organów ścigania i innych instytucji państwowych w zakresie ochrony interesów ekonomicznych i finansowych RP i UE w związku z obrotem paliwami ciekłymi”, organizator główny IBnPKiT WBW WSPol – członek komitetu organizacyjnego (główny współorganizator) i członek komitetu naukowego.

4. 26-28.04.2017 r., Wrocław, członek Komitetu Naukowego w związku z XII Ogólnopolskim Zjazdem Kół Naukowych przy Wydziałach Prawa i Administracji pt. „Ewolucja Systemu Prawnego w Świetle Zmian Społecznych, Gospodarczych i Ustrojowych”.

5. 29-30.05.2017 r., Szczytno, konferencja naukowa pn. „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Nauka w służbie praktyki”, zorganizowana przez Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie przy współudziale Wojskowej Akademii Technicznej, Akademii Korpusu Policji w Bratysławie, Akademii Policji Republiki Czeskiej w Pradze, Wyższej Szkoły Zarządzania Bezpieczeństwem w Koszycach, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach oraz przedstawicieli lokalnych władz – członek komitetu organizacyjnego.

6. 31.05.-01.06.2017, Szczytno, ww. seminarium naukowe pn. „Badania statutowe w naukach o bezpieczeństwie” - główny współorganizator, moderator przedsięwzięcia.

7. 18.10.2017, Szczytno, główny współorganizator i moderator seminarium metodycznego pn. „Kształcenie na kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne w roku akademickim 2017/2018”, adresowanego do nauczycieli akademickich WSPol w Szczytnie.

8. 18.12.2017 r., Szczytno, konferencja naukowa pn. „Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa w obliczu fundamentalizmu religijnego”, zorganizowana przez Wydział Bezpieczeństwa Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie oraz Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II - członek komitetu naukowego oraz komitetu organizacyjnego (główny współorganizator).

9. 27-28.02.2018 r., Szczytno, konferencja naukowa pn. „Udział Policji oraz innych służb i instytucji w ochronie infrastruktury krytycznej państwa w dobie niesymetrycznych zagrożeń. Diagnoza i perspektywy”, zorganizowana przez Wydział Bezpieczeństwa Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie – członek komitetu naukowego.

10. 28-30.05.2018, Szczytno, konferencja naukowa pn. „Techniczne aspekty przestępczości teleinformatycznej”, zorganizowana przez Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie – członek komitetu naukowego.

11. 4-6.05.2016, Szczytno, VI Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych Kryminalistyki pn. „Zbrodnia jako manifest sprawcy” - moderator sesji panelowej VIII pn. „Zbrodnia jako manifest sprawcy”.

Mając na uwadze przedstawione powyżej osiągnięcia dr Anety Łyżwy, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, należy z pełnym przekonaniem stwierdzić, że są to istotne osiągnięcia naukowo-badawcze, co do których mają w większości odniesienie kryteria oceny zawarte w § 4 ust. 1 i § 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

Aktywność naukowo-badawczą Habilitantki cechuje szerokie *spectrum* zainteresowań, oscylujących jednakże wokół szeroko rozumianej problematyki prawnokarnej, w tym zwalczania przestępczości (zwłaszcza zorganizowanej).

Przedstawiony dorobek stanowi potwierdzenie znaczących osiągnięć naukowo-badawczych, predestynujących Kandydatkę do nadania stopnia doktora habilitowanego. Warto podkreślić, że osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitantki mają nie tylko wymiar krajowy, ale po części również międzynarodowy. Za szczególnie wartościową należy uznać aktywność wyżej wymienionej w ramach krajowych projektów naukowych, której efekty niepodważalnie cechuje walor praktyczny – szczególnie istotny z perspektywy współczesnej działalności polskich organów ścigania. Dla potrzeb tychże projektów, Habilitantka stworzyła bowiem między innymi liczne opracowania naukowe, które docelowo posłużą praktyce śledczej Policji i prokuratury. Swoje naukowe wnioski z przeprowadzonych w ramach wspomnianych projektów badań dr Aneta Łyżwa prezentowała ponadto na krajowych i międzynarodowych konferencjach oraz seminariach.

Opublikowany dorobek Habilitantki co prawda nie jest liczny, jednakże merytorycznie niezwykle wartościowy – obfituje w cenne naukowe wnioski, w tym w trafne postulaty prawotwórcze. Na szczególną uwagę zasługuje jeden z pierwszych na krajowym rynku wydawniczym komentarz do ustawy o Policji, będący współautorskim dziełem Kandydatki. Warto nadmienić, że trafność sformułowanych przez Habilitantkę wniosków zawartych w komentarzu do art.19 tejże ustawy potwierdza Sąd Najwyższy, powołując się na nie w uzasadnieniu prawnym postanowienia z dnia 25 stycznia 2017 r., sygn. III KK 211/16, dotyczącego konsekwencji procesowych naruszenia warunków przeprowadzania czynności operacyjnych.

Konstatując, aktywność naukowa dr Anety Łyżwy ma istotny wpływ na rozwój współczesnych nauk prawnych, a w szczególności na rozwój prawa karnego *sensu largo*, tj. materialnego i procesowego prawa karnego oraz prawa wykroczeń, jak również kryminologii.

II. Ocena monografii, stanowiącej osiągnięcie naukowe w rozumieniu art.16 ust.2 ustawy z 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.):

Dr Aneta Łyżwa przedstawiła do oceny w postępowaniu habilitacyjnym, jako swoje osiągnięcie naukowe, monografię pt. „Handel ludźmi. Studium prawnokryminologiczne”, wyd. Studio Wydawnicze Jografika, Olsztyn 2019 r. (wydaną po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych w zakresie prawa).

Problematyka handlu ludźmi wielokrotnie była już podejmowana w piśmiennictwie prawniczym i kryminologicznym, jednakże Habilitantka udowodniła, że są jeszcze obszary, w których możliwe jest nowatorskie ujęcie rzeczzonego zagadnienia i nadal istnieje wiele problemów wymagających naukowego zagłębienia. Zaprezentowane opracowanie stanowi jednocześnie jedno z nielicznych kompleksowych prawnokryminologicznych analiz problematyki handlu ludźmi. Autorka sięgnęła bowiem do etiologii tego zjawiska, określiła jego determinanty, dokonała obszernej deskrypcji jego form objawowych, nakreśliła profil sprawcy tego przestępstwa oraz profil pokrzywdzonego, zaprezentowała dane dotyczące tendencji rozwojowych przedmiotowego zjawiska, a następnie trafnie zaproponowała metody przeciwdziałania handlowi ludźmi. Na szczególne uznanie zasługują opracowane przez dr Anetę Łyżwę postulaty prawotwórcze, jak również nowatorskie propozycje rozwiązań w zakresie koordynacji instytucjonalnej współpracy krajowej oraz międzynarodowej służącej przeciwdziałaniu i zwalczaniu przestępczości, o której mowa. Ogólnym przedmiotem swoich badań Autorka objęła zatem zbrodnię handlu ludźmi w ujęciu kryminologicznym oraz związaną z tym zagadnieniem obszerną tematykę prawnokarną.

Zawartość zaprezentowanej przez Habilitantkę monografii tworzą zasadniczo dwie warstwy treściowe. Pierwsza z nich ma charakter opisowy, w pełni obrazujący fenomen handlu ludźmi w jego najistotniejszych aspektach – z akcentem na płaszczyznę krajową, ale często też w odniesieniu do perspektywy unijnej i międzynarodowej. Jest to niezbędna teoretyczna analiza przedmiotowego zjawiska – co trzeba podkreślić – przeprowadzona z uwzględnieniem bardzo celnie dobranej literatury przedmiotu. W tej części pracy prześledzone zostały także, w kontekście problematyki handlu ludźmi, główne nurty orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych, jak również wybrane judykaty sądów okręgowych.

Druga z treściowych warstw publikacji dotyczy zagadnień empirycznych, w tym badań własnych Autorki. Drobiazgowej analizie prawnej poddane zostały odpowiednie przepisy prawa krajowego, akty prawa unijnego i międzynarodowego, pod kątem ich kompletności, spójności, a także praktycznego zastosowania, co posłużyło finalnie sformułowaniu cennych postulatów *de lege ferenda*. Habilitantka rzetelnie ukazała także skalę zjawiska handlu ludźmi oraz jego dynamikę w ujęciu globalnym, unijnym oraz krajowym, poddając szczegółowemu badaniu sprawozdawczość statystyczną oraz statystykę kryminologiczną. Należy zauważyć, że w tym ostatnim celu Autorka dokonała trafnego doboru źródeł statystycznych, odwołując się do danych: Policji, Straży Granicznej, Prokuratury Krajowej i Ministerstwa Sprawiedliwości – w odniesieniu do zjawiska handlu ludźmi w Polsce, natomiast w aspekcie trendów ogólnoswiatowych oraz unijnych – wykorzystwała dane statystyczne Biura Narodów Zjednoczonych

ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), Międzynarodowej Organizacji Pracy, Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji oraz Komisji Europejskiej.

Za szczególnie wartościowe uznać należy przeprowadzone przez Habilitantkę badania aktowe spraw karnych dotyczących handlu ludźmi, które zaowocowały wieloma trafnymi, a często również nowatorskimi wnioskami.

Recenzowana monografia składa się z dziewięciu rozdziałów. Należy stwierdzić, że przyjęta przez Habilitantkę struktura pracy i układ treści są logiczne, uporządkowane oraz przejrzyste. W pierwszym rozdziale pt. „Wprowadzenie do etiologii zjawiska handlu ludźmi” Autorka podjęła się deskrypcji fundamentalnych kryminologicznych uwarunkowań handlu ludźmi, jednocześnie syntetycznie prezentując teorie kryminologiczne czołowych badaczy przedmiotowego zjawiska. Rozdział drugi pt. „Handel ludźmi z perspektywy prawa międzynarodowego i unijnego” został poświęcony drobiazgowej analizie stosownego dorobku prawnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, Rady Europy oraz traktatów, dyrektyw i decyzji Unii Europejskiej. W rozdziale trzecim pt. „Przestępstwo handlu ludźmi w kodeksie karnym z 1997 r.” omówione zostały znamiona przestępstwa z art. 189a k.k., z przybliżeniem legalnej definicji tegoż czynu zabronionego, zawartej w art. 115§22 k.k. Czwarty rozdział pt. „Fenomenologiczne ujęcie handlu ludźmi” stanowi wielopłaszczyznową prezentację rzeczowego zjawiska. Autorka przedstawiła bowiem jego skalę i trendy w oparciu o zgromadzone dane statystyczne, a następnie omówiła formy, jakie handel ludźmi najczęściej przybiera we współczesnym świecie. Tym samym skoncentrowała swoje rozważania na seksualnym wykorzystaniu człowieka, handlu ludźmi w celu świadczenia pracy lub usług o charakterze przymusowym, wykorzystaniu w żebractwie oraz handlu w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Dużo uwagi Habilitantka poświęciła szczególnie palącemu problemowi handlu dziećmi, zgłaszając wiele cennych postulatów prawotwórczych i jednocześnie słusznie dostrzegając potrzebę stworzenia odrębnego systemu przeciwdziałania oraz zwalczania tego rodzaju przestępczości, wyposażonego w instrumenty prawne zapewniające dzieciom szczególną i maksymalnie skuteczną ochronę. Godny rozważenia jest ponadto postulat Autorki stworzenia w polskim ustawodawstwie kwalifikowanego typu przestępstwa handlu ludźmi w postaci handlu dziećmi, z określeniem dolnego wymiaru ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od 8 lat. Piąty rozdział pt. „Zjawisko handlu ludźmi w ujęciu empirycznym” rozpoczyna niezbędny przegląd dotychczasowego stanu badań nad problematyką handlu ludźmi, przeprowadzonych przez krajowych badaczy zjawiska. W tej samej części pracy Autorka zaprezentowała przeprowadzone przez siebie badania akt spraw karnych oraz wyprowadzone na ich podstawie wnioski. W rozdziale szóstym pt. „Rola organów ścigania w przeciwdziałaniu i zwalczaniu zjawiska handlu ludźmi” Habilitantka rzeczowo przedstawiła stosowne zadania Policji, Straży Granicznej oraz prokuratury. W rozdziale siódmym pt. „Przeciwdziałanie zjawisku handlu ludźmi z perspektywy polskich organów i instytucji publicznych” podjęta została problematyka funkcjonowania Międzyresortowego Zespołu do spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi, Państwowej Inspekcji Pracy, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki

Spółecznej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Urzędu do spraw Cudzoziemców, wojewodów, a także wojewódzkich zespołów do spraw przeciwdziałania handlowi ludźmi. Ósmy rozdział pt. „Rola organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu handlowi ludźmi” dotyczy zakresu i form pomocy niesionej ofiarom handlu ludźmi przez wybrane fundacje. W dziewiątym rozdziale pt. „Model eliminowania handlu ludźmi w Polsce i postulaty jego zmian” Autorka nakreśliła kształt obecnie funkcjonującego w naszym kraju systemu zapobiegania i zwalczania przestępczości handlu ludźmi. W tej części pracy znalazły się też między innymi propozycje zmian aktualnego stanu prawnego w Polsce, postulaty zmian w zakresie koordynacji współpracy krajowej oraz międzynarodowej, jak również ocena zakresu dotychczas zrealizowanych w naszym kraju przedsięwzięć edukacyjnych w rzeczonym obszarze – zasadnie wskazująca na potrzebę poszerzenia dotychczasowej oferty edukacyjno-szkoleniowej. Poszczególne rozdziały monografii zawierają syntetyczne podsumowania, ułatwiające jej czytelnikowi uporządkowanie zaprezentowanych przez Autorkę treści.

Za szczególnie wartościową należy uznać część pracy poświęconą przeprowadzonym przez Habilitantkę badaniom aktowym. Rzeczonymi badaniami Autorka objęła wszystkie sprawy karne dotyczące przestępstwa z art. 189a k.k., w przypadku których miejscem zaistnienia przedmiotowego czynu zabronionego było województwo warmińsko-mazurskie. Tym samym przebadane zostały prowadzone co do zasady w okresie od 2010 roku do końca roku 2018: postępowania zakończone odmową wszczęcia śledztwa, umorzone postępowania przygotowawcze, sprawy karne zakończone prawomocnym wyrokiem skazującym oraz sprawy w toku realizacji. Próba badawcza została zatem dobrana prawidłowo. Wybór okresu objętego badaniami, jak wskazała Autorka, podyktowany był co do zasady graniczną datą wprowadzenia do obowiązującego Kodeksu karnego legalnej definicji handlu ludźmi, co należy uznać za słuszne rozwiązanie metodologiczne. Badaniami objęte zostało jedynie województwo warmińsko-mazurskie, jednakże podane przez Autorkę uzasadnienie objęcia naukowym zainteresowaniem tego właśnie obszaru zasługuje na aprobatę. W ramach badań akt spraw karnych Habilitantka przeprowadziła skrupulatne studia poszczególnych przypadków, co zaowocowało wieloma ciekawymi wnioskami i propozycjami zmian, w tym licznymi postulatami *de lege ferenda*.

Należy podzielić oparty na przeprowadzonych badaniach pogląd Autorki, że obowiązujące aktualnie w Polsce przepisy co do zasady zapewniają wystarczającą ochronę pokrzywdzonym przestępstwem handlu ludźmi, zaś akty prawa międzynarodowego tworzą co do zasady kompletny i spójny system ochrony ofiar tej zbrodni, jednakże niezbędna jest nowelizacja tychże przepisów w niektórych dziedzinach prawa. Bezsprzecznie trafny jest nowatorski postulat dr Anety Łyżwy ograniczenia do minimum ilości przesłuchań pokrzywdzonych handlem ludźmi, poprzez dodanie do katalogu przestępstw wskazanych w art. 185 c § 1 k.p.k. również przestępstwa z art. 189 a k.k. tak, aby przesłuchanie pokrzywdzonego w charakterze świadka przeprowadzał sąd na posiedzeniu z udziałem stron i psychologa, a w miarę potrzeby również z udziałem psychiatry lub seksuologa. Takie rozwiązanie prawne niewątpliwie usprawniłoby proces dowodowy, a przede wszystkim pozwoliłoby

uniknąć pokrzywdzonym handlem ludźmi dodatkowych cierpień związanych z koniecznością mentalnego powrotu w toku składanych zeznań do traumatycznych przeżyć. Cenny jest również postulat Autorki w zakresie niedostrzeganej w praktyce przez organy ścigania potrzeby zasięgnięcia przez organ procesowy w toku prowadzonego postępowania karnego opinii z dowodu biegłego psychiatry lub seksuologa, w celu ustalenia ewentualnego stopnia rozstroju zdrowia pokrzywdzonego w rozumieniu przepisów art. 156 i 157 k.k.. Jak bowiem wykazała Habilitantka, w woj. warmińsko-mazurskim, z niewiadomych powodów, organy procesowe w ramach śledztw prowadzonych w kierunku handlu ludźmi zawężają ocenę stopnia uszczerbku na zdrowiu do aspektu spowodowania u pokrzywdzonych wyłącznie fizycznych obrażeń ciała.

Na uwagę i aprobatę zasługują też inne naukowe spostrzeżenia zawarte w recenzowanym opracowaniu. Na przykład Habilitantka zasadnie zabiera kolejny głos w dyskusji nad pomijanym dotychczas przez badaczy zjawiska handlu ludźmi problem nielegalnego przejmowania ziem należących do lokalnych społeczności przez międzynarodowe koncerny przemysłowe oraz krajowych latyfundystów zajmujących się uprawą monokulturową lub hodowlą bydła, do których dochodzi w Ameryce Południowej (w dorzeczu Amazonki), czy też w Azji Południowo-Wschodniej. Ziemie te przejmowane są bowiem wraz z tubylczą ludnością, którą wykorzystuje się następnie do różnorodnych praktyk o charakterze niewolniczym, w tym do przymusowej pracy. Autorka dostrzega też konieczność objęcia dalszymi badaniami naukowymi oraz bieżącym monitoringiem ze strony organów państwowych, nasilający się w ostatnich latach w Europie problem handel kobietami w celu przymusowego zawarcia małżeństwa, który rejestrowany jest wraz z rosnącą migracją ludności o obcej na Kontynencie cywilizacji i zwyczajach. Jak dalej słusznie zauważa, procesowi temu towarzyszą takie patologie, jak dla przykładu zawieranie małżeństw z dziećmi, czy też karalna w Europie bigamia.

Zaprezentowane, tylko niektóre, wybrane, propozycje zawarte w recenzowanej pracy, potwierdzają, że jest ona cennym naukowo opracowaniem, stanowiącym ważny, a miejscami krytyczny głos w dyskusji nad wciąż aktualnym problemem zbrodni handlu ludźmi zarówno na świecie, jak i w naszym kraju.

Na wysoką ocenę zasługuje warsztat naukowy Habilitantki, w tym umiejętność trafnego doboru literatury. Autorka wykorzystowała też w pełni materiał normatywny, na który składają się, oprócz krajowych ustaw, akty prawne niższego rzędu, w tym zarządzenia wydane przez Komendanta Głównego Policji. Oprócz tego rozważania o charakterze normatywnym były wspierane źródłami prawa unijnego oraz prawa międzynarodowego, co należy uznać za dodatkowy atut ocenianej pracy. Habilitantka sięgnęła ponadto do węzłowych w zakresie problematyki handlu ludźmi tez orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych, jak również do judykatów sądów okręgowych.

W konkluzji należy podkreślić, że jest to opracowanie poprawne metodologicznie, na wyjątkowo dobrym poziomie merytorycznym. Autorka dokonała trafnego doboru metod, technik oraz narzędzi badawczych. Osiągnęła założony cel

badawczy i potwierdziła wszystkie przyjęte hipotezy. Recenzowana książka ma także niekwestionowany walor praktyczny, dlatego można ją z powodzeniem polecić tym praktykom z obszaru prawa, którzy w swej działalności zawodowej spotykają się ze skomplikowaną i złożoną problematyką handlu ludźmi. Publikacja wyróżnia się rzetelnością w jej opracowaniu, kompleksowym ujęciem tematu, a w wielu miejscach także nowatorskim charakterem.

Stwierdzam zatem, że monografia dr Anety Łyżwy poświęcona zjawisku handlu ludźmi stanowi osiągnięcie naukowe będące znacznym wkładem Autorki w rozwój nauk prawnych – dyscyplina prawo, czego wymaga art. 16 ust. 1 i ust. 2 ustawy z 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.) od osoby ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

III. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta

Dr Aneta Łyżwa posiada bogaty dorobek dydaktyczny i popularyzatorski, spełniający w większości kryteria oceny z §5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

A) Habilitantka współpracowała naukowo z zagranicznymi instytucjami oraz uczestniczyła w naukowych szkoleniach.

1. W dniach 26-28 maja 2014 r., brała udział w szkoleniu w zakresie śledztwa powybuchowego oraz dowodowego zabezpieczania substancji niebezpiecznych zorganizowanym przez Krajowy Urząd Kryminalny w Berlinie, zakończonym uzyskaniem certyfikatu. Odbyła też wizytę studyjną w Federalnym Instytucie Badań i Kontroli Materiałów w Niemczech, w ramach polsko-niemieckiej współpracy naukowej. Współpraca miała miejsce w związku z realizacją projektu naukowego pn. „Infrastruktura i urządzenia oraz procedury techniczno-prawne związane z zabezpieczeniem i przechowywaniem tzw. trudnych dowodów procesowych” nr DOBR-BIO4/068/13187/2013.

2. W dniach 7-9 lipca 2014 r. Habilitantka uczestniczyła czynnie w wizycie studyjnej w Krajowym Biurze Śledczym w Holandii oraz w laboratorium narkotykowym w Niemczech w ramach międzynarodowej naukowej współpracy polsko-niemiecko-holenderskiej, w związku z realizacją projektu naukowego, o którym mowa wyżej.

B) Habilitantka brała udział (czynny i bierny) w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, w tym zagranicznych. Wygłosiła 10 referatów poświęconych zagadnieniom karnoprawnym *sensu largo*. Ponadto brała udział bierny w licznych seminariach i konferencjach. Habilitantka brała także udział w pracach komitetów organizacyjnych oraz naukowych ogólnopolskich krajowych konferencji/seminariów naukowych.

C) W 2015 r. w Singapurze Habilitantka otrzymała wyróżnienie międzynarodowe - best research paper „Criminal Law Aspects of Dealing with the So-Called Difficult Material Evidence in the Polish Legal System” („Prawne aspekty postępowania z tzw. trudnymi dowodami procesowymi w polskim systemie prawnym”), w ramach konferencji Annual International Conference on Forensic Sciences and Criminalistics Research (FSCR 2015) Singapore.

Warto też nadmienić, że dr Aneta Łyżwa uzyskała nagrody i odznaczenia zawodowe:

1. Brązową Odznakę Honorową Zarządu Głównego NSZZ Policjantów za pracę społeczną na rzecz Policji (rok przyznania – 2007).
2. Brązowy medal za zasługi dla Policji, organ przyznający Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej (rok przyznania – 2016).
3. Nagrodę Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej (rok przyznania – 2016).

D) Habilitantka brała udział w konsorcjach i sieciach badawczych, tj.:

1. W ramach realizacji ww. projektu pn. „Teleinformatyczny moduł kryminalistyczny wspomagający ujawnianie śladów linii papilarnych na „trudnych” powierzchniach chłonnych i niechłonnych”, w okresach od 15.01.2014 r. do 30.06.2014 oraz od 01.03.2015 r. do 22.12.2016 r., pracowałam w konsorcjum złożonym z ekspertów z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji oraz specjalistów z Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. (będącej podmiotem kierującym działalnością Centrum Kompetencyjnego Bezpieczeństwa w Grupie Kapitałowej utworzonej przez COMP S. A.), którego liderem była Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie.
2. W ramach realizacji projektu pn. „Infrastruktura i urządzenia oraz procedury techniczno-prawne związane z zabezpieczeniem i przechowywaniem tzw. trudnych dowodów procesowych”, w okresie od 15.01.2014 r. do 19.12.2016 r., pracowała jako członek konsorcjum w składzie: Uniwersytet w Białymstoku, Wojskowy Instytut Chemii i Radiometrii w Warszawie (WICHiR), Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów (PIAP) oraz Maskpol S.A. Przedsiębiorstwo Sprzętu Ochronnego. Liderem konsorcjum naukowego była Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie.

E) Habilitantka brała udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism, tj:

1. W okresie od 18.12.2017 r. do 31.08.2018 r. pełniła funkcję zastępcy Redaktora Naczelnego kwartalnika „Policja. Kwartalnik Kadry Kierowniczej Policji” (czasopismo z wykazu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego - 6 pkt.).
2. Była członkiem Rady Wydawniczej WSPol w Szczytnie oraz pełniła nadzór nad procesem wydawniczym kwartalników „Przegląd Policyjny” (8 pkt.) oraz „Policja. Kwartalnik Kadry Kierowniczej Policji” (6 pkt.).
3. Aktualnie Habilitantka jest członkiem Rady Naukowo-Wydawniczej Journal of Scientific Papers „Social development and Security” w Kijowie (ISSN 2522-9842).

F) Habilitantka brała udział w opiniowaniu niżej wskazanych siedmiu zadań badawczych na utrzymanie potencjału badawczego Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie:

1. „Ewolucja hejterskiej mowy nienawiści w cyberbullying jako rzeczywiste zagrożenie bezpieczeństwa młodzieży i małoletnich użytkowników internetu”, kod zadania: IBiPP-3/2015/P/TS.
2. „Lokalny wymiar bezpieczeństwa społecznego wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń”, kod zadania: WBW-1/2014/P/KŁ.
3. „Wpływ środków daktyloskopijnych stosowanych podczas wizualizacji śladów daktyloskopijnych na wartość dowodową śladów biologicznych identyfikowanych metodami biologii molekularnej ze szczególnym uwzględnieniem metod stosowanych podczas kryminalistycznego badania miejsca zdarzenia”, kod zadania: IBnPKiT-2/2014/P/RN.
4. „Efektywność wykorzystania psów służbowych w Polskiej Policji”, kod zadania: IBiPP-11/2016/P/ZC.
5. „Reagowanie podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne państw członkowskich Unii Europejskiej oraz zagrożenia związane z niekontrolowaną imigracją w wyniku zdarzeń na wschodzie Ukrainy i południu Unii Europejskiej basenu Morza Śródziemnego”, kod zadania: IBiPP-7/2016/P/JT.
6. „Ocena przygotowania grup dyspozycyjnych do udzielenia pierwszej pomocy i współpracy z „Systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne”, kod zadania: IBiPP-2/2014/P/AP.
7. „Bezpieczeństwo własne funkcjonariusza Policji w zakresie wykorzystania indywidualnych osłon balistycznych”, kod zadania: IBiPP-3/2014/P/JH.

G) Habilitantka sprawowała aktywną opiekę naukową nad studentami, tj. m.in.:

1. W okresie od 2014 r. do 31.08.2018 r. była promotorem pięćdziesięciu licencjatów na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie.
2. W okresie od 2014 r. do 31.08.2018 r. była promotorem dwudziestu dwóch magistrantów na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie.
3. W okresie od 2014 r. do 31.08.2018 r. była recenzentem dwustu piętnastu prac dyplomowych na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz na Wydziale Policyjnych Nauk Stosowanych WSPol w Szczytnie.
4. W okresie od 30 marca 2017 do 31 sierpnia 2018 r., jako Prodziekan ds. studenckich, sprawowała opiekę naukową nad wszystkimi studenckimi kołami naukowymi (w tym Studenckim Kołem Nauk Kryminalistyki) na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie.

H) Habilitantka sprawowała opiekę naukową w charakterze promotora pomocniczego nad doktorantem Wydziału Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych WSPol w Szczytnie – Mirosławem Tokarskim. Przewód doktorski wszczęto uchwałą nr 33/17 Rady Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w dniu 27 czerwca 2017 r. Rozprawa doktorska

pt. „Grupy robocze elementem usprawnienia zwalczania przestępstw powodujących katastrofy w transporcie kolejowym w Polsce” została przygotowana pod opieką promotorską prof. dr. hab. Waldemara Zubrzyckiego. W dniu 17 września 2019 r. uchwałą nr Rada Wydziału Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych WSPol w Szczytnie nadała ww. kandydatowi stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

I) Habilitantka brała aktywny udział w zespołach eksperckich i konkursowych, jako:

1. Członek nieetatowego zespołu eksperckiego powołanego przez Komendanta Głównego Policji do spraw opracowania programu doskonalenia zawodowego z zakresu kryminalistycznego badania miejsca katastrofy/wypadku w ruchu lądowym lub powietrznym (szkolenie to jest aktualnie cyklicznie realizowane przez Szkołę Policji w Pile).
2. Zastępca przewodniczącego Komisji do przeprowadzenia konkursu na najlepszą pracę dyplomową w roku akademickim 2016/2017 zgodnie z Regulaminem konkursu na najlepszą pracę dyplomową obronioną w danym roku akademickim w Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie, na podstawie zarządzenia nr 32/2017 Dziekana WBW WSPol w Szczytnie z dnia 21 września 2017 r.
3. Przewodnicząca Wydziałowego Zespołu do spraw Jakości Kształcenia w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, w okresie od 15.11.2017 r. do 31.08.2018 r., na podstawie zarządzenia nr 37/2017 Dziekana WBW WSPol w Szczytnie z dnia 15 listopada 2017 r.
4. Członek Uczelnianego Zespołu do spraw Jakości Kształcenia w celu sprawnego funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, w okresie od 7 listopada 2017 r. do 31.08.2018 r., na podstawie zarządzenia nr 145/2017 Komendanta-Rektora WSPol w Szczytnie z dnia 7 listopada 2017 r.
5. Członek Komitetu Organizacyjnego do przygotowania i organizacji w WSPol w Szczytnie obchodów 100 rocznicy powstania Policji Państwowej powołanego zarządzeniem nr 49/2018 Komendanta-Rektora WSPol w Szczytnie z dnia 16 marca 2018 roku. Do zadań Komitetu należało m.in.: organizacja konferencji naukowej nawiązującej do 100 rocznicy powstania Policji Państwowej, uruchomienie Policyjnych Wyższych Studiów Oficerskich, i in.
6. Przewodnicząca nieetatowego zespołu zadaniowego do oceny projakościowej działalności na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie, powołanego zarządzeniem nr 65/2018 Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie z dnia 12 kwietnia 2018 r.

J) Kandydatka recenzowała artykuły naukowe wydane w czasopiśmie krajowym. Sporządziła recenzje następujących artykułów:

1. „Skorumpowany? Nie pomówiony” opublikowanego w Kwartalniku Kadry Kierowniczej Policji, nr 4/2013, wyd. WSPol, ISSN 1640-9280.

2. „Czynności operacyjno- rozpoznawcze - retencja danych telekomunikacyjnych” opublikowanego w kwartalniku Przegląd Policyjny 3(115)/2014, wyd. WSPol, ISSN 0867-5708.

3. „Bezpieczeństwo osobowe w świetle ustawy o ochronie informacji niejawnych - zagadnienia wybrane”, opublikowanego w Przeglądzie Policyjnym 1(117)/2015, wyd. WSPol, ISSN 0867-5708.

4. „Reforma tymczasowego aresztowania”, opublikowanego w Przeglądzie Policyjnym 2(118)/2015, wyd. WSPol, ISSN 0867-5708.

5. „Wartość dowodowa wyjaśnień tzw. małego świadka koronnego”, przyjętego do publikacji w Zeszytach Naukowych Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie, ISSN 0239-5223.

K) dr Aneta Łyżwa wyróżnia się znaczną aktywnością w przedmiocie osiągnięć dydaktycznych i w zakresie popularyzacji nauki. Do jej najistotniejszych przedsięwzięć przeprowadzonych w obszarze prawa karnego materialnego i procesowego należy zaliczyć:

1. W dniach 27-29.05.2015 r. prowadziła warsztaty szkoleniowe w Jastrzębiej Górze nt. „Taktyka prowadzenia czynności procesowych w świetle nowelizacji ustawy Kodeks postępowania karnego”, adresowane do funkcjonariuszy Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów. Warsztaty zostały zrealizowane na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Centrum Edukacji Zawodowej Resortu Finansów Ministerstwa Finansów.

2. W okresie od 01.04.2015 r. do 30.06.2015 r. prowadziła szkolenie e- learningowe za pośrednictwem narzędzi elektronicznych (e-mail, forum), ze zmian w przepisach Kodeksu postępowania karnego, zrealizowane na zlecenie Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów. Szkolenie było adresowane do grupy 1400 osób:

- ze Służby Celnej - funkcjonariuszy celnych prowadzących lub nadzorujących dochodzenia z komórek dochodzeniowo-śledczych w izbach celnych i urzędach celnych;
- z Administracji Podatkowej - pracowników komórek karnych skarbowych prowadzących lub nadzorujących dochodzenia z izb skarbowych i urzędów skarbowych.

3. W listopadzie 2016 r. szkolenie z prawnych aspektów postępowania z „trudnymi” dowodami rzeczowymi, przeprowadzone w Szczytnie, we współudziale z ekspertami z Uniwersytetu w Białymstoku, adresowane do funkcjonariuszy Prokuratury, Policji, sądów.

4. W dniach 15.09.2017 r. oraz 27.10.2017 r., w Pile, prowadziła specjalistyczne szkolenia z zakresu kryminalistycznego badania miejsca katastrofy/wypadku w ruchu lądowym lub powietrznym (aspekty prawne i studia przypadków), adresowane do funkcjonariuszy Policji i prokuratury z całego kraju.

Habilitantka przeprowadziła liczne specjalistyczne szkolenia/seminaria zawodowe z ramienia WSPol w Szczytnie:

1. Była współprowadzącą (prowadziła wykłady i ćwiczenia z aspektów prawnych tymczasowego zajęcia mienia oraz zabezpieczenia majątkowego) cyklicznie

realizowanych pięciodniowych kursów specjalistycznych w zakresie nadzoru nad czynnościami zmierzającymi do zabezpieczenia majątkowego, adresowanych do funkcjonariuszy Policji pełniących funkcje kierownicze. Jednocześnie pełniła funkcję opiekuna naukowego nad studentami w tych kursach uczestniczących.

2. Była opiekunem naukowym studentów oraz współprowadzącą (wykłady i ćwiczenia z aspektów prawnych tymczasowego zajęcia mienia oraz zabezpieczenia majątkowego) cyklicznie realizowane pięciodniowe kursy specjalistyczne w zakresie czynności zmierzających do zabezpieczenia majątkowego, adresowane do funkcjonariuszy pionów kryminalnych i dochodzeniowo-śledczych Policji.

3. Była współprowadzącą cyklicznie realizowane pięciodniowe kursy specjalistyczne w zakresie zapobiegania przestępstwom związanym z podatkami pośrednimi i ich zwalczania, adresowane do funkcjonariuszy pionów kryminalnych i dochodzeniowo-śledczych Policji. Jednocześnie pełniła funkcję opiekuna naukowego studentów uczestniczących w tych kursach.

4. Była współprowadzącą cyklicznie realizowane pięciodniowe kursy specjalistyczne w zakresie problematyki zwalczania przestępczości gospodarczej, adresowane do funkcjonariuszy pionów kryminalnych i dochodzeniowo-śledczych Policji.

W ramach pracy na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (tj. od 01.10.2018 r.) Habilitantka jest między innymi członkiem Rady Filii tego uniwersytetu w Ełku oraz opiekunem studiów bezpieczeństwo wewnętrzne (realizowanych obecnie w tejże filii). Ponadto jest współautorką programu studiów podyplomowych pn. „Zwalczanie wybranych kategorii przestępstw w Polsce”.

Warto też wspomnieć, że Kandydatka wyróżniała się dużą aktywnością organizacyjną na rzecz WSPol w Szczytnie. W okresie od 2014 r. do 31.08.2018 r. aktywność ta przedstawiała się następująco:

- od 12.12.2014 r. do 29.03.2017 przewodnicząca Wydziałowego Kolegium Elektorów Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol w Szczytnie;
- członek Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej WSPol w Szczytnie;
- współautorka programu rocznych studiów podyplomowych w zakresie zapobiegania i wykrywania przestępstw gospodarczych i korupcji, zrealizowanych na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego w roku akademickim 2014/2015;
- opiekun studiów podyplomowych w zakresie zapobiegania i wykrywania przestępstw gospodarczych i korupcji, zrealizowanych w roku akademickim 2014/2015 na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol, adresowanych do kadry kierowniczej i pracowników spółki Orlen S.A.;
- zastępca przewodniczącego Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie ds. naboru kandydatów na stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia na kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne” na rok akademicki 2016/2017;
- przewodnicząca nietatowego zespołu do spraw oceny realizacji wniosków Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej, Wydziału Psychologów Policyjnych, Zespołu

Psychologii Zarządzania Zasobami Ludzkimi Komendy Głównej Policji z „Raportu z badania atmosfery pracy w IBiPP”, powołanego zarządzeniem Dziekana WBW WSPol w Szczytnie z dnia 11 lipca 2017 r.;

- zastępca przewodniczącego Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej WSPol w roku akademickim 2016-2017;

- od 18.12.2017 r. do 31.08.2018 r. współorganizator studiów podyplomowych pn. „Zarządzanie bezpieczeństwem wewnętrznym państwa na poziomie strategicznym” realizowanych obecnie (w roku akademickim 2018/2019) w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie we współudziale ze Szkołą Główną Służby Pożarniczej w Warszawie;

- od 18.12.2017 r. do 31.08.2018 przewodnicząca Rady Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol (z urzędu, w związku z pełnieniem obowiązków Dziekana Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego);

- od 18.12.2017 do 31.08.2018 członek Senatu WSPol w Szczytnie z głosem doradczym (z urzędu, w związku z pełnieniem obowiązków Dziekana WBW);

- przewodnicząca komisji ds. podziału środków z dotacji na działalność statutową WBW WSPol w Szczytnie w roku 2018 (z urzędu, w związku z pełnieniem obowiązków Dziekana WBW).

Nie można też pominąć osiągnięć dydaktycznych Habilitantki w związku z pełnioną w przeszłości funkcją Prodziekana ds. studenckich WBW WSPol w Szczytnie, polegających między innymi na:

- nadzorze procesu realizacji programu studiów oraz nad organizacją naboru na studia;

- nadzorze nad sprawami socjalnymi studentów;

- rozpatrywaniu indywidualnych spraw studentów Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego;

- nadzorze nad studenckimi kołami naukowymi oraz współpracy z samorządem studenckim;

- nadzorze nad programowymi praktykami studentów i współpracy z koordynatorem praktyk.

Nie mniej istotna jest także aktywność dydaktyczna, w zakresie propagowania nauki oraz organizacyjna Habilitantki w związku z pełnionymi przez nią w przeszłości obowiązkami Dziekana WBW WSPol w Szczytnie, polegająca między innymi na:

- nadzorze nad realizacją procedur doktorskich w związku z uprawnieniami Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol do nadawania stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie;

- nadzorze nad procesem realizacji studiów na kierunkach: bezpieczeństwo wewnętrzne (I i II stopnia), informatyka w bezpieczeństwie (I stopnia);

- nadzorze nad procesem realizacji nast. studiów podyplomowych na WBW w zakresie: kryminalistyki w procesie karnym, taktyki i techniki zwalczania współczesnych form przestępczości zorganizowanej, zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa imprez masowych i zgromadzeń publicznych, bezpieczeństwa dokumentów publicznych oraz

studiów w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania cyberprzestępstw popełnianych na szkodę banków oraz ich klientów;

- nadzorce merytorycznym i organizacyjnym nad pracą nieetatowych zespołów powołanych do realizacji zadań statutowych, jak również zespołów doraźnych na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- nadzorce zwierzchnim nad funkcjonowaniem Instytutu Służby Kryminalnej oraz Instytutu Służby Prewencyjnej w ramach WBW;
- nadzorce organizacyjnym, merytorycznym oraz finansowym nad realizacją działań związanych z działalnością statutową Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSPol, w tym nad dwudziestoma jeden zadaniami badawczymi na utrzymanie potencjału badawczego tego wydziału.

Warto również nadmienić, że Habilitantka prowadziła zajęcia dydaktyczne na czterech uczelniach, tj.: na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, w Wyższej Szkole Ekonomii i Prawa im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie i na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie Filii w Ełku (aktualnie). W związku z powyższym wykładała następujące przedmioty:

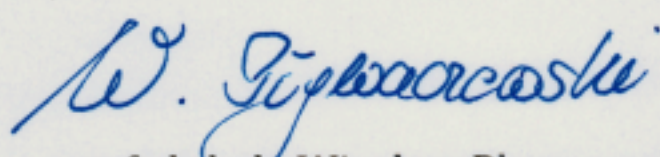
- prawo karne materialne;
- prawo karne procesowe;
- prawo wykroczeń materialne i procesowe;
- kryminologia;
- postępowanie dyscyplinarne wobec funkcjonariuszy służb mundurowych;
- handel ludźmi i przestępstwa towarzyszące;
- zwalczanie przestępczości zorganizowanej;
- postępowanie przygotowawcze w sprawach o charakterze gospodarczym;
- kluczowe obszary zorganizowanej przestępczości ekonomicznej;
- przestępczość związana z wykorzystywaniem funduszy unijnych;
- przestępczość w sektorze paliw płynnych;
- śledztwo finansowe;
- korupcja;
- przestępczość w sektorze podatków pośrednich;
- podstawy prawa cywilnego;
- procedura cywilna;
- wstęp do prawoznawstwa;
- nauka o państwie;
- zbiorowe prawo pracy.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że dorobek dydaktyczny oraz popularyzatorski Habilitantki w rozumieniu §5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165) może być uznany za wysoce wystarczający, a tym samym spełnia on wymagania

właściwe dla aktywności przejawianej w tym obszarze po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

V. W konkluzji osiągnięć naukowo-badawczych dr Anety Łyżwy, po zapoznaniu się z przygotowaną przez Kandydatkę monografią i dokumentami potwierdzającymi istotną aktywność naukową Habilitantki, stwierdzam co następuje:

- 1) osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitantki stanowią znaczny wkład w rozwój nauki prawa w rozumieniu art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Monografię autorstwa dr Anety Łyżwy należy uznać za kompletne i profesjonalne studium prawnokryminologiczne poświęcone zagadnieniu handlu ludźmi. Stwierdzam ponadto, że z uwagi na nowatorskie w wielu obszarach ujęcie podejmowanej problematyki, oparte na interesujących i twórczych przemyśleniach naukowych, monografia ta stanowi znaczny wkład w rozwój nauki prawa, odpowiadający wymogom określonym w rozporządzeniu MNiSW z 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.
- 2) od czasu uzyskania stopnia doktora nauk prawnych Habilitantka wykazała się znaczącą dla nauki aktywnością, co dodatkowo spełnia przesłankę wskazaną w w/w ustawie.
- 3) w świetle przedstawionej przeze mnie argumentacji potwierdzam zdecydowanie pozytywną ocenę przedłożonego do recenzji całościowego dorobku Habilitantki przesądzając tym samym, że istnieją merytoryczne i formalne podstawy do podjęcia dalszych czynności w postępowaniu habilitacyjnym i nadania dr Anecie Łyżwie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski

Olsztyn, dnia 11 maja 2020 r.